



Minister
Zdrowia



RKIK.050.9.2024.MS
Warszawa, 17 grudnia 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 6340 z dnia 20 listopada 2024 r. złożoną przez Pana Posła Dariusza Mateckiego w sprawie uregulowania zawodu psychoterapeuty i powołania samorządu zawodowego, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższej informacji.

W odniesieniu do pytań dotyczących regulacji zawodu psychoterapeuty uprzejmie informuję, że aktualnie w Ministerstwie Zdrowia nie są prowadzone prace nad uregulowaniem zawodu psychoterapeuty. Należy wskazać, że przez przedstawicieli środowiska psychoterapeutów podejmowane są rozmowy z resortem zdrowia w kwestii regulacji zawodu psychoterapeuty, jednakże przedstawiciele tego środowiska reprezentują odmienne podejścia w psychoterapii i przedstawiają różne propozycje przepisów i rozwiązań w zakresie regulacji zawodu psychoterapeuty. Zatem, o ile środowisko psychoterapeutów widzi potrzebę ustawowego uregulowania zawodu psychoterapeuty, to nie jest jednomyślne w zakresie proponowanych rozwiązań prawnych w tym obszarze, w tym m.in. w kwestii ministra właściwego dla tego zawodu (niektóre stowarzyszenia zrzeszające psychoterapeutów wskazują na właściwość Ministra Zdrowia w zakresie nadzoru nad wykonywaniem tego aktu prawnego, natomiast inne stowarzyszenia działające w zakresie psychoterapii przewidują właściwość Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej), czy też w kwestii utworzenia samorządu zawodowego. Ponadto należy wskazać, że od 29.11.2023 r. działalność rozpoczął Parlamentarny Zespół do spraw ustawowego uregulowania zawodu psychologa i psychoterapeuty, któremu przewodniczy Pani Poseł Marta Golbik, a w jego pracach biorą udział członkowie poszczególnych towarzystw psychoterapeutycznych. Celem powołania ww. Zespołu jest m.in. przygotowanie ustawy o zawodzie psychoterapeuty.

W odniesieniu do pytania nr 3 – „Jakie zmiany planuje Ministerstwo wprowadzić w celu zwiększenia dostępności i jakości usług psychoterapeutycznych, szczególnie dla osób w kryzysie psychicznym?” oraz pytania nr 5 – „Jakie kroki planuje podjąć rząd, aby skrócić czas oczekiwania na pomoc psychoterapeutyczną, szczególnie w publicznych placówkach opieki zdrowotnej?” uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Zdrowia nieustannie prowadzone są prace mające na celu zwiększenie dostępu do świadczeń opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (w tym świadczeń realizowanych przez psychoterapeutów) dla wszystkich pacjentów – zarówno osób dorosłych jak i dzieci.

Mając na celu zapewnienie specjalistycznej, dopasowanej do potrzeb opieki psychologicznej oraz psychiatrycznej, Ministerstwo Zdrowia skupia działania na wdrażaniu i rozwoju reformy systemu ochrony zdrowia psychicznego, ukierunkowanej na rozwijaniu

modelu środowiskowego, który poprzez udzielanie świadczeń zdrowotnych blisko miejsca zamieszkania umożliwia prowadzenie procesu terapeutycznego w sposób adekwatny do potrzeb pacjentów, pozwala na wczesne wykrywanie kryzysów psychicznych, może przyczynić się do zwiększenia efektów terapeutycznych, jak również zapobiega zjawisku stygmatyzacji pacjentów.

Od 1 lipca 2018 r. realizowany jest program pilotażowy w centrach zdrowia psychicznego, którego celem jest przetestowanie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej w aspekcie: organizacyjnym, finansowym, jakościowym, jak również równości i dostępności do świadczeń zdrowotnych. Pomoc w centrach zdrowia psychicznego jest bezpłatna, dostępna bez skierowania, blisko miejsca zamieszkania oraz dostosowana do zaistniałych potrzeb zdrowotnych. Może obejmować wizyty w poradni, pobyt na oddziale dziennym lub całodobowym, wsparcie zespołu leczenia środowiskowego. Indywidualny plan leczenia opracowują specjaliści na podstawie kontaktu z osobą doświadczającą kryzysu psychicznego. Obecnie działa 117 centrów zdrowia psychicznego, które swym wsparciem obejmują populację około 51%. Ponadto, program pilotażowy został przedłużony do 30 czerwca 2025 r.

Poza powyższym, Ministerstwo Zdrowia opracowało i wdraża kompleksową reformę systemu ochrony zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.

Głównym celem reformy jest rozwijanie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej w duchu procesu deinstytucjonalizacji oraz wyrównanie dostępu do opieki psychiatrycznej we wszystkich regionach kraju.

Model środowiskowy poprzez udzielanie świadczeń zdrowotnych blisko miejsca zamieszkania umożliwia prowadzenie procesu terapeutycznego w sposób adekwatny do potrzeb pacjentów, pozwala na wczesne wykrywanie kryzysów psychicznych, może przyczynić się do zwiększenia efektów terapeutycznych, jak również zapobiega zjawisku stygmatyzacji pacjentów.

Celem działania Ministerstwa Zdrowia jest objęcie terenu całego kraju siecią dobrze działających placówek zapewniających profesjonalną pomoc dla dzieci i młodzieży doświadczających zaburzeń psychicznych. Sieć ta składa się z trzech poziomów referencyjnych, które umożliwiają dostosowanie wsparcia do stanu zdrowia dziecka. Pierwszym miejscem oferującym taką pomoc są Zespoły i Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, nazywane I stopniem referencyjnym. To dzięki nim opieka specjalistów ma być dostępna i dopasowana do potrzeb pacjenta oraz włączająca w pomoc jego środowisko, a także jego bliskich. Aktualnie na terenie całej Polski działa 489 Zespołów/Ośrodków środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży (stan na 7.09.2024). Młodzi pacjenci mogą skorzystać z oferty tych placówek tj. pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej oraz terapii środowiskowej, bezpłatnie i bez skierowania. W ośrodkach tych pomoc mogą uzyskać osoby, które nie potrzebują diagnozy psychiatrycznej lub farmakoterapii. W przypadku wielu zaburzeń psychicznych, pojawiających się w dzieciństwie, można bowiem udzielić skutecznej pomocy za pomocą takich interwencji jak psychoterapia indywidualna i grupowa, terapia rodzinna czy praca z grupą rówieśniczą. Ośrodki I poziomu zapewnią także pomoc w zdrowieniu dla osób, które w przeszłości ze względu na kryzys psychiczny przebywały na oddziale psychiatrycznym – dzięki zapewnieniu pomocy blisko miejsca zamieszkania możliwe będzie skrócenie czasu pobytu w szpitalu i zapobieganie rehospitalizacji. Niezwykle istotne jest również wzmocnienie współpracy na poziomie lokalnym ze szkołami i poradniami psychologiczno-pedagogicznymi. To środowisko szkolne, obok środowiska rodzinnego, w olbrzymim stopniu wpływa na uwarunkowania emocjonalne i może sprzyjać lub nie rozwijaniu się problemów zdrowia psychicznego.

W ramach systemu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży powstało także 173 Centrów Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży - II poziomu referencyjnego, które działają w dwóch trybach:

- poradnie zdrowia psychicznego – gdzie można skorzystać z wizyty u lekarza psychiatry, psychologa i psychoterapeuty (83)
- poradnie zdrowia psychicznego i oddziały dzienne – gdzie pomoc mogą uzyskać młodzi pacjenci, którzy potrzebują bardziej intensywnej opieki (90)

II poziom referencyjny jest przeznaczony dla dzieci i młodzieży których stan zdrowia wymaga konsultacji z lekarzem psychiatrią dziecięcym – w celu postawienia diagnozy psychiatrycznej lub wdrożenia farmakoterapii. Ponadto w części placówek jest możliwość pobytu dziecka na oddziale dziennym. Oddziały dzienne są niezastąpioną częścią systemu – umożliwiają bowiem prowadzenie intensywnego procesu diagnozy i leczenia (w trybie codziennych spotkań) bez konieczności wyrywania dziecka z jego środowiska rodzinnego i rówieśniczego. Rozwój tej formy opieki daje nadzieję na ograniczenie hospitalizacji na oddziałach całodobowych psychiatrycznych – co jest podstawowym kierunkiem zmian w psychiatrii dziecięcej.

W zakresie III poziomu referencyjnego, NFZ posiada umowy o realizację świadczeń dla 33 Ośrodków Wysokospecjalistycznej Całodobowej Opieki Psychiatrycznej (34 oddziały szpitalne). Świadczenia stacjonarne realizowane są przez lekarzy psychiatrów, psychologów, psychoterapeutów i terapeutów zajęciowych.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Koneczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/